

การดำเนินการจัดการความรู้ ปี ๒๕๕๕

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่ พัฒนางาน และพัฒนาองค์กรภายใต้ภารกิจหน้าที่ นโยบาย/ แนวทางและยุทธศาสตร์ขององค์กร ซึ่งมุ่งเน้นเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรได้บรรลุผล โดยมีแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) เป็นตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น การดำเนินงานดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการความรู้ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร/ สนับสนุนการดำเนินงาน พร้อมทั้งเชื่อมโยงสู่การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้กับบุคลากรภายในองค์กร เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เกิดการรวบรวม และจัดเก็บองค์ความรู้ เกิดคลังความรู้ และเกิดการถ่ายทอดความรู้สู่บุคคลเป้าหมายในทุกระดับ (ทั้งเจ้าหน้าที่และเกษตรกร) สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานให้กับองค์กรต่อไป

การจัดการความรู้ที่ได้ผลนั้นมาจากมีการนำองค์ความรู้/ เทคโนโลยีวิชาการไปถ่ายทอดให้กับกลุ่มบุคคลเป้าหมาย มีการบันทึกประสบการณ์ที่ได้ผล และมีการจัดเก็บผลงานเข้าสู่คลังความรู้ โดยมีการจัดโครงสร้างและองค์ประกอบงาน ประกอบด้วย เป้าหมายงาน บทบาทหน้าที่และภารกิจ ทีมงาน/เครือข่าย กระบวนการปฏิบัติงาน การสนับสนุน ขวัญกำลังใจ และอื่น ๆ ซึ่งจะมีระบบการดำเนินงานเป็นกลไกควบคุม ตรวจสอบผลงาน และการกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติ ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ เห็นควรให้มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยเฉพาะการกำหนดให้การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน การสร้างขวัญกำลังใจให้กับทีมงาน การพัฒนาบุคลากรเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ และนำสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการงาน ทั้งนี้ ได้กำหนดมาตรการในการดำเนินงานเพื่อ การจัดการความรู้สู่งานส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

๑) การจัดการในเชิงนโยบายขององค์กร ได้แก่ เป้าหมายและแนวทางการใช้ประโยชน์จากการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรที่ต่อเนื่อง และมีการสร้างขวัญกำลังใจ เพื่อเป็นแรงจูงใจในการใช้วิธีการจัดการองค์ความรู้เพื่อพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

๒) กำหนดเป็นมาตรการและกลไกเพื่อพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การสร้างและพัฒนาทีมงานที่มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดการความรู้สู่การพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร สร้างการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากการจัดการความรู้ให้เข้าใจเป็นทิศทางเดียวกัน มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของบุคลากรโดยผ่านช่องทางและสื่อต่าง ๆ มีการติดตามประเมินผล และตรวจสอบผลการใช้ประโยชน์จากการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง

๓) สนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคลากรภายในหน่วยงาน โดยมีทีมงาน/คณะทำงานทำหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

๔) พัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์/สื่อสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและสนับสนุนการดำเนินงานการจัดการความรู้ของทุกหน่วยงานย่อยในกรมส่งเสริมการเกษตร

โดยมีรายละเอียดในการดำเนินงานจัดการความรู้สู่งานส่งเสริมการเกษตร ดังนี้

๑. เป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุผล

ดำเนินการจัดการความรู้สู่งานส่งเสริมการเกษตรให้เกิดผลงานในเชิงรูปธรรมในทุกหน่วยงานย่อยของกรมส่งเสริมการเกษตร และการจัดการองค์ความรู้สู่เกษตรกรที่ต่อเนื่องและปรากฏผลชัดเจน ประกอบด้วย การค้นหาความรู้ การคัดเลือกและกำหนดความรู้ การถ่ายทอดความรู้ และการบันทึกจัดเก็บความรู้

๒. แนวทางการดำเนินงานจัดการความรู้สู่งานส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

๒.๑ ให้แต่ละหน่วยงานย่อยในกรมส่งเสริมการเกษตรทบทวนผลการดำเนินงาน ได้แก่ ผลการดำเนินงานจัดการความรู้ ผลงานตามบทบาทหน้าที่/ภารกิจ/ ยุทธศาสตร์และโครงการ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเป้าหมายการใช้จัดการความรู้ รวมทั้งการกำหนดองค์ความรู้ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของหน่วยงานตนเอง

๒.๒ ให้แต่ละหน่วยงานย่อยทบทวนและแต่งตั้งคณะทำงาน/ทีมงาน เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการ/ สนับสนุนการปฏิบัติงาน และสร้างแรงจูงใจ/ขวัญกำลังใจให้บุคลากรได้นำการจัดการความรู้ไปใช้เป็นการขับเคลื่อนงานตามภารกิจหน้าที่ของหน่วยงานให้บรรลุผล

๒.๓ ให้แต่ละหน่วยงานย่อยจัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยใช้แบบฟอร์มที่ ๑ และ ๒ ภายใต้ภารกิจและบทบาทหน้าที่หลักของกรมส่งเสริมการเกษตร คือ การถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกรให้บรรลุผล หรือการใช้การจัดการความรู้เพื่อดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรให้บรรลุผล ซึ่งกำหนดให้จัดทำเป็น ๒ แผน

- แผนที่ ๑ เน้นเป้าหมายบุคลากรในหน่วยงาน
- แผนที่ ๒ เน้นเป้าหมายลูกค้า/ผู้รับบริการ

๒.๔ ให้แต่ละหน่วยงานย่อยใช้เวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตร (RW/PW/DW/MM/DM) หรือเวทีเฉพาะกิจอื่นๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะในการนำการจัดการความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรให้เกิดผลงานเป็นรูปธรรมได้อย่างแท้จริง

๒.๕ ให้แต่ละหน่วยงานย่อยดำเนินกิจกรรมตามที่ได้ระบุไว้ในแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ พร้อมทั้งทำการบันทึก/ รายงานความก้าวหน้าและสรุปผลงาน เพื่อแสดงหลักฐานการดำเนินงานในรอบ ๖ และ ๑๒ เดือน ของหน่วยงานตนเองให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

๒.๖ ให้แต่ละหน่วยงานย่อยดำเนินการรวบรวม/จัดเก็บและใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ที่ได้ผล (Best Practice) สู่งานส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนจัดให้มีช่องทาง/สื่อในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานจัดการความรู้ของหน่วยงานตนเอง

๒.๗ ให้แต่ละหน่วยงานย่อยประเมินผลสำเร็จ และจัดทำรายงานสรุปผลการบริหารจัดการความรู้สู่งานส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่หน่วยงานตนเองสังกัด และกรมส่งเสริมการเกษตรทราบ เมื่อเสร็จสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๕๕ นั้น ทั้งนี้ให้สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตทุกเขต ดำเนินการสรุปผลการใช้การจัดการความรู้ในภาพรวมภายในเขตของตนเอง แล้วแจ้งให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ เพื่อคณะกรรมการบริหารองค์ความรู้จักได้นำข้อมูลมาประมวลสรุปเป็นภาพรวมขององค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. ด้านการบริหารจัดการในเชิงนโยบายขององค์กร

๑) เพื่อกำหนดเป้าหมาย/ แนวทางการดำเนินงานจัดการความรู้ โดยให้หน่วยงานย่อยทุกหน่วยงานดำเนินงานจัดการความรู้ที่ตอบสนองภารกิจของหน่วยงาน และกำหนดเป็นตัวชี้วัดของหน่วยงานในระดับกอง/สำนัก/เขต

๒) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีการสร้างแรงจูงใจในการนำองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้ผลไปใช้ในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร และเชื่อมโยงเครือข่ายการจัดการความรู้ภายในกรมส่งเสริมการเกษตร

๒. ด้านการพัฒนาบุคลากร

๑) เพื่อพัฒนาบุคลากรและทีมงานในการใช้การจัดการความรู้สู่งานส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ และอื่นๆ

๒) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากการจัดการความรู้ของบุคลากร ให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายเป็นทิศทางเดียวกัน ได้แก่ แผนการดำเนินงาน การกำหนดองค์ความรู้ การถ่ายทอดความรู้ การบันทึก/ จัดเก็บความรู้ และอื่น ๆ

๓) เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของบุคลากรโดยนำสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นช่องทาง/รวมถึงวิธีการเรียนรู้อื่นๆ เช่น เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กรณีตัวอย่าง ที่ได้ผล (Best Practice) การศึกษาดูงาน เป็นต้น

๔) เพื่อประเมินผลการใช้ประโยชน์จากการจัดการความรู้ในการบริหารจัดการงานส่งเสริมการเกษตรของหน่วยงานย่อยในกรมส่งเสริมการเกษตร โดยผ่านเวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตร ระบบ IT เวทีการประชุม และอื่นๆ

๓. ด้านการสนับสนุนวัฒนธรรมการเรียนรู้ในการดำเนินงาน

๑) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมการจัดการเรียนรู้ในการดำเนินงานภายในหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ในกรมส่งเสริมการเกษตรทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยมีทีมงาน/ คณะทำงานทำหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติงาน

๒) เพื่อพัฒนาสื่อสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ/ สนับสนุนการดำเนินงานการจัดการความรู้ได้เชื่อมโยงและครอบคลุมทุกหน่วยงานย่อยในกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ การค้นหาความรู้ การบันทึกจัดเก็บความรู้ การติดตามประเมินผล และการรายงานผลงาน เป็นต้น

ทั้งนี้ ให้ใช้ระบบส่งเสริมการเกษตรเป็นกลไกขับเคลื่อนในการดำเนินงาน โดยใช้ KM เป็นเครื่องมือผ่านเวทีหรือการดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร

เป้าหมาย ประกอบด้วย ๓ ข้อหลัก คือ

๑. เพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กร หมายความว่า หน่วยงานย่อยสามารถใช้ประโยชน์จากเครื่องมือการจัดการความรู้ในการค้นหา รวบรวม แลกเปลี่ยน บันทึก และจัดเก็บองค์ความรู้ที่นำมาใช้พัฒนางานส่งเสริมการเกษตรได้บรรลุผลไว้ในคลังความรู้ของตนเอง

๒. เพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับหน่วยงานย่อย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และเกษตรกร หมายความว่า นำการจัดการความรู้มาใช้เป็นเครื่องมือหลักเพื่อค้นหาตัวอย่างผลงานและองค์ความรู้ที่ประสบผลสำเร็จ (Best Practices) สำหรับยกย่อง เชิดชู และประกาศเกียรติคุณ ตลอดจนเป็นบทเรียนในการเรียนรู้เพื่อพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กร

๓. เพื่อสร้างองค์ความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาวิธีการทำงานของหน่วยงานโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีวิชาการเกษตรโดยใช้การวิจัยเชิงทดลอง การจัดการความรู้เพื่อแก้ปัญหาของเกษตรกรโดยใช้เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และอื่น ๆ เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ

๑. แต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายทีมงานให้ดำเนินการเรื่อง การจัดการความรู้ของหน่วยงาน ตลอดจนการสร้างความรู้ ความเข้าใจ สนับสนุนและผลักดันให้เกิดการปฏิบัติในระดับหน่วยงาน

๒. ประชุมคณะทำงานการจัดการความรู้

๓. จัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) ระดับหน่วยงาน
๔. ให้คำปรึกษาแนะนำในการใช้เครื่องมือ KM เพื่อทำงานส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัด/อำเภอ
๕. ประสานงานเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดการปฏิบัติกิจกรรมตามแผน KM โดยใช้เวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตร (DM/DW/MM) ทั้งนี้ ให้มีการบันทึก/รายงานสรุปเพื่อเป็นหลักฐานของการปฏิบัติ
๖. ติดตาม ควบคุมการปฏิบัติการใช้ KM เพื่องานส่งเสริมการเกษตรตามเป้าหมายงานและความรู้ที่หน่วยงานต้องการให้เกิดขึ้น
๗. รายงานความก้าวหน้าการจัดการความรู้ในรอบ ๖ เดือน และ ๑๒ เดือน ตลอดจนจัดทำรายงานสรุปผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร เมื่อเสร็จสิ้นปีงบประมาณ ให้สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขต และกรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

ผลสัมฤทธิ์ของงาน

๑. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรผ่านเวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ (DW) ปี ๒๕๕๕ จำนวน ๕ ครั้ง
๒. การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ ของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร ได้แก่ การเผยแพร่องค์ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีสัมมนา
๓. องค์กรความรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีสัมมนาส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ

ผลการดำเนินการเรื่องการลดต้นทุนการผลิตข้าว ดำเนินการในพื้นที่อำเภอบ้านลาด มีผลการดำเนินการดังนี้

ที่มาของการดำเนินการเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต (ข้าว)

เกษตรกรในพื้นที่ ๓ ตำบลไร่มะขาม, สมอพลี และหนองกระเจ็ด มีปัญหาเรื่อง ผลผลิตตกต่ำ และค่าตอบแทนจากการทำนาได้รับผลตอบแทนน้อย จึงได้ค้นหาแนวทางด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ซึ่งดำเนินการและมีผลสัมฤทธิ์ดังนี้

วิธีการเพิ่มผลผลิต

๑. ส่งเสริมเกษตรกร มีการอบรมให้ความรู้ ตามขบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (โรงเรียนเกษตรกร, โรงเรียนชาวนา) ให้เกษตรกรรู้จักคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจ ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การใช้สารเคมี เรื่องโรคแมลง
๒. การใช้เมล็ดพันธุ์ เมล็ดพันธุ์ดี มีคุณภาพ ปัจจุบันให้เมล็ดพันธุ์ผลิตเองของศูนย์ข้าวชุมชน ตำบลไร่มะขาม ราคาถูกกว่าท้องตลาด แต่มีคุณภาพ
๓. แก้ปัญหาข้าววัชพืช สอนให้เกษตรกร กำจัดตัดพันธุ์ปนหรือข้าววัชพืช เปรียบเหมือนการกำจัดวัชพืชอย่างหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น
๔. สอนให้มีการใช้ปุ๋ยตามความต้องการของพืช โดยการตรวจวิเคราะห์ค่าดิน และใส่ปุ๋ยตามความต้องการของพืช ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น
๕. ให้เกษตรกรปลูกพืชบำรุงดินหลังการเก็บเกี่ยว (ปอเทือง) โดยการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์จากสถานีพัฒนาที่ดินของจังหวัดเพชรบุรี และเก็บเมล็ดไว้เป็นเมล็ดพันธุ์อีกส่วนหนึ่ง

๖. การใช้สารชีวภัณฑ์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ แทนปุ๋ยเคมีและสารเคมี

สรุป สามารถเพิ่มผลผลิตได้ ๑๕๐ - ๒๐๐ กก./ไร่ (เดิม ๗๐๐-๘๐๐ กก./ไร่) คิดเป็นมูลค่า ๓,๕๐๐ - ๔,๐๐๐ บาท / ไร่ / ฤดูกาลปลูก

ลดต้นทุนการผลิต

๑. การใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ปลูกเกษตรกรใช้อยู่ ๒๕ - ๓๐ กก./ไร่ ให้ลดลงเหลือ ๒๐ - ๒๕ กก./ไร่ ทำให้ลดต้นทุนได้ ๑๑๐ บาท / ไร่

๒. ให้เกษตรกรใช้พันธุ์ที่ผลิตเองในชุมชน ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่มีราคาถูกกว่าท้องตลาด ๑ ไร่ ใช้เมล็ดพันธุ์ ๒๐-๒๕ กก./ไร่ ประหยัดเงิน ไร่ละ ๕๐ บาท

๓. การใช้ปุ๋ยเคมี เดิมเกษตรกรใช้ ๕๐ - ๗๐ กก./ไร่ ให้ลดลงเหลือ ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ลดค่าใช้จ่ายได้ไร่ละ ๓๒๐ - ๔๘๐ บาท/ไร่

๔. แปลงเกษตรกรที่ผ่านขบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามระบบโรงเรียนเกษตรกรเปลี่ยนแปลงแนวคิดเกี่ยวกับการใช้สารเคมีไม่ถูกต้อง ก็มีการสำรวจแมลงก่อนตัดสินใจการใช้สารเคมี ทำให้ลดต้นทุนได้ประมาณ ไร่ละ ๔๙๐ บาท

สรุป จากการศึกษาเรียนรู้ของเจ้าหน้าที่ร่วมกับสมาชิกในศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม ก่อนที่จะเผยแพร่สู่เกษตรกร และเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางใน ๓ ตำบล คือ

- ต้นทุนแปลงเรียนรู้ ไร่ละ ๒,๕๗๗ บาท
- ผลผลิต ๙๗๐ กก/ไร่ หักลดความชื้น ๒๐ กก. คงเหลือน้ำหนักอยู่ที่ ๙๕๐ กก./ไร่
- จำหน่ายราคา กก.ละ ๑๙ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๕๐ บาท / ไร่
- ต้นทุนการผลิต ๒,๕๗๗ บาท/ไร่ หักต้นทุนแล้วกำไร ๑๕,๔๗๓ บาท

หมายเหตุ เกษตรกรทั่วไป ขายผลผลิตได้ไร่ละ ๑๒,๐๐๐ บาท จะได้กำไร ไร่ละ ๖,๔๒๓ บาท (ต้นทุนเกษตรกรทั่วไปอยู่ที่ ๕,๕๗๗ บาท/ไร่)

เปรียบเทียบเกษตรกรที่จัดทำแปลงลดต้นทุนการผลิตกับเกษตรกรทั่วไป ในพื้นที่ ๑ ไร่

- เกษตรกรแปลงลดต้นทุนการผลิตได้กำไร ๑๕,๔๗๓ บาท
- เกษตรกรทั่วไปกำไร ๖,๔๒๓ บาท
- ผู้จัดทำแปลงลดต้นทุนได้มากกว่า ๙,๐๕๐ บาท

สรุปผลการดำเนินงานโดย : นางอุไร กาลปักษ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านลาด

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ (DW) ครั้งที่ ๑
ณ ศาลาการเปรียญ วัดวังไคร้ ตำบลวังไคร้ อำเภอยางาย

นายศักดิ์ชัย วังทอง เกษตรจังหวัดเพชรบุรี เป็นประธานเปิดการสัมมนาฯ และมอบนโยบาย กระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีขวัญกำลังใจในการทำงาน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป

เรื่องการบริหารงาน (การจัดสรรเบี้ยเลี้ยง) จังหวัดได้จัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ให้แก่เจ้าหน้าที่ ตามที่ได้รับงบประมาณมาแล้วส่วนหนึ่ง (๔ เดือน) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและเป็นเครื่องมือในการทำงานให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับ ส่วนงบประมาณโครงการคาดว่าน่าจะได้รับมาในช่วงต้นปี ๒๕๕๕ (หลังเดือน กุมภาพันธ์) การทำงานในช่วงเวลานี้ จึงขอให้เจ้าหน้าที่ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ โดยการกลับไปย้อนดูข้อมูล ตำบลในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ขอให้มีการตรวจสอบ บริหารจัดการข้อมูลในพื้นที่ ผู้รับผิดชอบตำบลจะต้องเป็นผู้ที่มี ข้อมูลพร้อมใช้อยู่ในมือตลอดเวลา หากได้ใช้เวทีคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบลร่วมกันพิจารณาข้อมูล รับรองและออกประกาศข้อมูลโดยประธานศูนย์ฯ จะทำให้เป็นแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่ ดีได้ ขอให้ให้ความสำคัญกับข้อมูล ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการทำงานส่งเสริมการเกษตร พร้อมนี้จังหวัดได้มี คำสั่งแต่งตั้งผู้ดูแลตรวจเยี่ยมโรงสีในช่วงนี้ด้วย

โครงการรับจำนำข้าว ข้อมูลผลผลิตเฉลี่ย ใช้ข้อมูลสูงสุดของแต่ละจังหวัดเป็นเกณฑ์ ในการคิด คำนวณราคาประกันขอให้เจ้าหน้าที่ประสานข้อมูลเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ

สรุปผลการบรรยายเรื่อง ศูนย์บริหารศัตรูพืชชุมชน โดยนายสังวรณ์ (ผู้ใหญ่น้อย)

ความเป็นมาของตำบลวังไคร้ ในสมัยรัชกาลที่ ๔ มีแม่น้ำแม่ประจันต์ไหลผ่าน มีตะไคร่น้ำ จึงนำมาตั้งชื่อหมู่บ้าน แบ่งเป็น ๑๐ หมู่บ้าน เขตติดต่อท่าไม้รวก ท่าแลง กัดหลวง วังจันทร์ พื้นที่เหมาะแก่การเพาะปลูก ทำไร่ ทำนา ไม้ผล ปลูกผัก พื้นที่เกษตรและจำนวนครัวเรือนเกษตรกร

ศูนย์ชาวชุมชนตำบลวังไคร้ ฟื้นฟูชาวหอมอินทรีชีวภาพ ลดต้นทุนการผลิต จากที่เคยซื้อเมล็ดและอื่นๆ จากนอกพื้นที่ ก็ปรับกระบวนการคิด เริ่มจัดทำแผนชุมชน มีภาคราชการเข้ามาช่วยเหลือ ประกอบกับเกษตรตำบลทำงานเชิงรุกในพื้นที่เป็นอย่างดี ทำให้สามารถตั้งกลุ่มอมทรัพย์ศูนย์ชาวชุมชนตำบลได้

สรุปผลการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดย : นางสาวปาณิดล นิยมคำ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ (DW)
ครั้งที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕
ณ ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

นายโสภณ คงเทียบ เกษตรจังหวัดเพชรบุรี เป็นประธานเปิดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ (DW) ครั้งที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ณ ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

นโยบายการทำงานของเกษตรจังหวัด ได้แก่

๑. รู้หน้าที่ ใครมีหน้าที่อะไรขอให้ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด
๒. มีความรับผิดชอบ
๓. มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อหน้าที่
๔. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
๕. มีความทุ่มเทในการทำงาน
๖. มีการต่อเนื่องในการทำงาน ติดตามงาน
๗. มีความยุติธรรม เสมอภาค
๘. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ทั้งนี้ ขอให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเตรียมความพร้อมรับการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จะต้องให้ความรู้ส่งเสริมให้เกษตรกรเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ห่วงค์ความรู้ให้เกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิต

การอยู่ร่วมกันในการทำงานขอให้ทุกคนใช้ระบบ SOTUS ได้แก่

- S = Seniority หมายถึง การเคารพผู้อาวุโส รู้จักรุ่นพี่รุ่นน้อง เคารพและให้เกียรติกัน
O = Order หมายถึง การเชื่อฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชา มีระเบียบวินัยในการทำงาน
T = Tradition หมายถึง การยึดถือสิ่งที่ดี ถูกต้อง ประเพณี ระเบียบที่ปฏิบัติต่อกันมา
U = Unity หมายถึง ความสามัคคี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
S = Spirit หมายถึง การมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

นางสุกัญญา อธิปอนันต์ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรเขตที่ ๒ จังหวัดราชบุรี มอบนโยบายกรมส่งเสริมการเกษตร ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยแนวทางการทำงานของอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร คือ การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร เช่น หลักการทรงงานจะเน้นถึงการมีข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง การระมัดระวังใน การทำงานโดยเริ่มจากจุดเล็กๆ ซึ่งกองแผนงานจะสรุปนโยบายกรมฯ เป็นเล่มส่งให้เจ้าหน้าที่ต่อไป สรุปแนวทางการทำงานส่งเสริมการเกษตรในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังนี้

๑. การให้ความสำคัญกับโครงการพระราชดำริ และการเสด็จตรวจเยี่ยมพื้นที่โครงการตามพระราชดำริของทุกพระองค์ ขอให้เจ้าหน้าที่มีแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ดำเนินการตามแผน มีการวัดผลที่เป็นรูปธรรม เช่น สรุปรายงานประกอบภาพถ่ายบรรยายจะเพิ่มความน่าสนใจมากขึ้นด้วย
๒. การขึ้นทะเบียนผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ ขอให้เร่งรัดดำเนินการให้ทันภายในกำหนดเวลา ภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องจะได้เสร็จสิ้นตามเป้าหมายและไม่เกิดความล่าช้าในการทำงาน
๓. การเร่งรัดให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติ
๔. การจัดการศัตรูพืช ขอให้เจ้าหน้าที่เฝ้าระวังการเกิดการระบาดของศัตรูพืชในพื้นที่ โดยสนับสนุนให้เกษตรกร และคนในชุมชนได้บริหารจัดการศัตรูพืชในชุมชนด้วยตนเองได้
๕. ระบบส่งเสริมการเกษตร ใช้เป็นแนวทางหลักในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เช่น การนำประสบการณ์ในการทำงานทั้งที่สำเร็จและล้มเหลวมาแลกเปลี่ยนกันผ่านเวทีต่างๆ ตามระบบส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรและเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง
๖. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับงานส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ การปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรกร ให้ความสำคัญต่อการทำงานร่วมกัน
๗. การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน องค์กรเกษตรกรต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมกับงานส่งเสริมการเกษตร โดยสร้างความเป็นเจ้าของให้เกิดแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร เพื่อศักยภาพในการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป
๘. การพัฒนาบุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตรทุกระดับ เช่น การเข้าฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการจัดการความรู้ (KM) เพื่อพัฒนางาน พัฒนาตนเอง ให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๙. การปฏิบัติงานโครงการ งานตามภารกิจ และงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน ทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ โดยยึดหลักการทำงาน ดังนี้
 - ทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
 - ทำงานอย่างเป็นระเบียบ และยึดถือตามระเบียบกฎเกณฑ์ข้อบังคับโดยเคร่งครัด
 - ทำงานให้ทันเวลา รวดเร็ว และมีการเตรียมความพร้อมก่อนทำงาน
 - บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ แนวทางการทำงานของสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๒ จังหวัดราชบุรี มีดังนี้

๑. สนับสนุนการทำงานของจังหวัดในด้านวิชาการ หากจังหวัดมีความต้องการเรื่องใดๆ ขอให้แจ้งไปยังสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตเพื่อขอรับการสนับสนุนได้
๒. พัฒนาพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ให้มีความเข้มแข็ง
๓. พัฒนาบุคลากรในการจัดทำผลงาน เปิดเวที R2R (Routine to Research) เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถเขียนผลงานเตรียมความพร้อมเพื่อขอเลื่อนระดับ หรือประเมินผลในการปฏิบัติงาน
๔. จะจัดให้มีนักวิชาการระดับเขต รับผิดชอบติดต่อประสานงาน ให้ความช่วยเหลือหนึ่งคนต่อหนึ่งจังหวัด เพื่อสามารถอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของจังหวัด

การบรรยายประสบการณ์การทำงานของศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โดยนายบรรพต มามาก เลขาธิการศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม

การจัดตั้งศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม ศูนย์ฯ เกิดขึ้นได้จากการริเริ่มจัดตั้งของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบตำบล โดยศึกษาจากความเหมาะสมของพันธุ์ข้าวที่จะนำมาใช้ในพื้นที่ ความต้องการของโรงสี และผู้บริโภค

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เกษตรอำเภอและนักวิชาการในพื้นที่ (นายชาญณรงค์ พวงสั้น เกษตรอำเภอ บ้านลาด, นางอุไร กาลปักษ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ รับผิดชอบตำบลไร่มะขาม และนางปราณี จุลกลางกูร เจ้าพนักงานเคหกิจการเกษตรชำนาญงาน) ได้เข้ามาให้ความรู้และช่วยเหลือในการก่อตั้งศูนย์ข้าว โดยยึดถือตามระเบียบข้อบังคับของกรมส่งเสริมการเกษตรให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดี เป็นแหล่งศึกษาดูงานในพื้นที่ได้

ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขามมีแผนปฏิบัติดำเนินการทุกปี มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนตามความถนัด มีสมาชิกส่วนหนึ่งจะศึกษาข้อดีข้อเสีย เก็บข้อมูลมาปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์ข้าวฯ และมีการประเมินผลเป็นประจำ

การดำเนินงานของศูนย์ข้าวฯ ในระยะแรก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่ ปัจจุบันได้จัดตั้งขึ้นในที่ดินที่เอกชนบริจาคให้ เพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์ข้าวฯ เริ่มดำเนินการผสมพันธุ์ข้าว ทำปุ๋ย เรียนรู้เรื่องการตลาด การจัดทำปุ๋ยสั่งตัด มีการเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาการดำเนินการของศูนย์ข้าวฯ อย่างต่อเนื่อง

คณะกรรมการศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขามมีเป้าหมายเพิ่มขึ้นทุกปีที่จะเข้าประกวด เริ่มจากระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับประเทศ ซึ่งกรรมการตัดสินการประกวดระดับประเทศจากกรรมการข้าวจะเดินทางเข้ามารับฟังการนำเสนอเพื่อเข้าประกวดศูนย์ข้าวชุมชนดีเด่นระดับประเทศในปลายเดือนมกราคม ๒๕๕๕ นี้

สรุปประเด็นองค์ความรู้ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม

๑. ศึกษาความต้องการของผู้บริโภค ตลาด ก่อนวิเคราะห์เพื่อผสมพันธุ์ข้าวเอง ดำเนินการผสมสายพันธุ์อะไร ๑ ได้ตรงกับความต้องการของตลาด
๒. มีการจัดทำแปลงข้าวทดลอง ทุกสายพันธุ์ จนสามารถหาพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ นอกจากนี้ยังดำเนินการคัดแยก ตรวจสอบพันธุ์ปน ทำความสะอาด และสร้างเครือข่าย
๓. การแปรรูปยังขาดเครื่องจักร ได้ขอความร่วมมือจากศูนย์ข้าวชุมชนที่มีเครื่องจักรกลแปรรูป
๔. ให้ความรู้ และเป็นพี่เลี้ยงชี้แนะแนวทางการดำเนินการให้แก่พื้นที่อื่นที่เข้ามาศึกษาดูงาน
๕. ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม มีช่องทางติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางสังคมออนไลน์ (Facebook) ได้ความรู้จากผู้รู้มากมายทั้งที่ไม่เคยรู้จักและเห็นหน้ากันมาก่อน

สรุปผลการแบ่งกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานศูนย์ข้าวชุมชนในพื้นที่ ของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองเพชรบุรี

๑. สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมในการดำเนินการกลุ่ม
๒. สมาชิกศูนย์ข้าวตีความหมายของศูนย์ข้าวชุมชนผิด
๓. สมาชิกศูนย์ข้าวไม่เปิดโอกาสแก่บุคคลภายนอกกลุ่ม
๔. สมาชิกศูนย์ข้าวเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม
๕. เมื่อมีการเปลี่ยนผู้นำกลุ่ม / ศูนย์ ผลของการดำเนินการจะเปลี่ยนแปลงไป บางแห่งกลุ่มอาจสลายไปได้

สำนักงานเกษตรอำเภอยาย้อย

๑. สมาชิกขาดแรงจูงใจในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ด้านราคาของเมล็ดพันธุ์)
๒. เกษตรกรผู้ซื้อเมล็ดพันธุ์ทั่วไป ยังขาดความเชื่อมั่นด้านคุณภาพของเมล็ดพันธุ์

สำนักงานเกษตรอำเภอชะอำ

๑. เกษตรกรขาดความพร้อมเพรียงในการเข้าประชุม
๒. ขาดความต่อเนื่องในการจัดการศูนย์ข้าวชุมชน
๓. ใช้เงินทุนผิดวัตถุประสงค์ นำเงินทุนไปให้เกษตรกรในกลุ่มกู้ แทนการนำไปใช้ผลิตเมล็ดพันธุ์
๔. เกษตรกรผู้ซื้อเมล็ดพันธุ์ไม่เชื่อใจในคุณภาพเมล็ดพันธุ์ หันไปซื้อเมล็ดพันธุ์ของบริษัทฯ แทน
๕. สมาชิกไม่เข้าใจหลักการทำงานของศูนย์ข้าวชุมชน
๖. การดำเนินงานของโครงการไม่ต่อเนื่อง
๗. ทุนหมุนเวียนในกลุ่มน้อย

สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน

กำลังดำเนินการจัดตั้งศูนย์ข้าวชุมชนตำบลวังจันทร์ โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๑. ชี้แจงวิธีการดำเนินงานศูนย์ข้าวชุมชน
๒. คัดเลือกสมาชิก และพื้นที่
๓. วิเคราะห์ดิน (กำลังดำเนินการร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี)

สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแหลม

ปัญหาอุปสรรค

๑. ขาดแคลนน้ำจืด และฤดูแล้งน้ำทะเลขึ้นสูงไม่สามารถผลิตพันธุ์ข้าวได้
๒. สภาพพื้นที่เพาะปลูกไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกพืช เนื่องจากดินเค็ม

แนวทางการแก้ไขปัญหา

จัดหาแหล่งน้ำสำรองสำหรับใช้ในฤดูแล้ง เช่น บ่อน้ำสาธารณะของชุมชน (พื้นที่สาธารณประโยชน์)

สำนักงานเกษตรอำเภotáยง

ปัญหาอุปสรรค

๑. เกษตรกรไม่เห็นความสำคัญของศูนย์ข้าวชุมชน
๒. สมาชิกไม่สนใจ โดยจะซื้อพันธุ์ข้าวจากภายนอกมากกว่า
๓. ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง เพราะบางพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทาน
๔. เกษตรกรไม่มีเวลาว่าง เนื่องจากปลูกพืชหลายชนิด
๕. เกษตรกรมีเวลาว่างไม่พร้อมกัน
๖. ขาดเงินทุนในการดำเนินการ

แนวทางการแก้ไขปัญหา

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่สนใจ มีความเสียสละ และให้ความร่วมมือเข้าเป็นสมาชิก
๒. มีการประชุม อบรมให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง
๓. ศึกษาดูงานศูนย์ข้าวชุมชนที่ประสบความสำเร็จ
๔. หาแหล่งเงินทุน เช่น ธกส. ธนาคารออมสิน อบต. ให้การสนับสนุน

สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านลาด

๑. สมาชิกรวมตัวกันยาก เพราะติดภารกิจต่างๆ
๒. สมาชิกบางกลุ่มขาดความรู้ความเข้าใจด้านการผลิต แปรรูป และเทคโนโลยี
๓. ขาดปัจจัยด้านการผลิต เช่น ลานตาก เครื่องคัดแยกเมล็ด เป็นต้น
๔. ขาดงบประมาณสนับสนุน และเงินหมุนเวียนในกลุ่ม
๕. ศูนย์ข้าวชุมชนขาดความต่อเนื่อง
๖. สมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนยึดติดกับเจ้าหน้าที่ เมื่อไม่มีเจ้าหน้าที่ สมาชิกไม่สามารถรวมกลุ่มหรือดำเนินการเองได้

สรุปผลการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดย : นางสาวปาณิตล นิยมคำ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ (DW)
เรื่อง การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ปรับปรุงคุณภาพ

อำเภอเมือง : ข้าว

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย
๒. กำหนดจัดอบรมและจัดทำเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๓. จัดทำแปลงต้นแบบเพื่อให้เกษตรกรได้เห็นผล
๔. ศึกษาดูงานแปลงที่ประสบความสำเร็จ
๕. ติดตามและประเมินผล

อำเภอท่ายาง : มะนาว

๑. ลดต้นทุน
 - จัดตั้งกลุ่มฯ / ตำบล
 - ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักฯ
 - การใช้พืชสมุนลดสารเคมี
 - การใช้สารชีวภัณฑ์
๒. เพิ่มผลผลิต
 - คัดเลือกพันธุ์
 - เพิ่มจำนวนต้น
 - ตัดแต่งกิ่ง
 - การดูแลรักษา
๓. ปรับปรุงคุณภาพ
 - ปรับปรุงสายพันธุ์
 - การคัดขนาดผลผลิต
 - แปรรูปเพิ่มมูลค่า

อำเภอเขาย้อย : ข้าว

การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต ปรับปรุงคุณภาพ

๑. จัดเวที
 - อบรมถ่ายทอดฯ
 - จัดเวทีผู้นำชุมชน
 - อคม.
 - ศบกต.
 - กลุ่มศูนย์ข้าว ฯ
๒. ประชาสัมพันธ์เอกสารเผยแพร่
 - เสี่ยงตามสาย
 - วิทยุท้องถิ่น
๓. ติดตามประเมินผล
 - แบบสอบถาม
 - แบบสัมภาษณ์
 - วิเคราะห์ผล
 - สรุป
 - ปรับปรุง
 - แก้ไข

อำเภอแก่งกระจาน : โครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- การเตรียมดิน วิเคราะห์ดิน
- การปลูกที่เหมาะสม
- การใช้ปุ๋ยเคมี+ปุ๋ยอินทรีย์ (รองพื้น)
- การเก็บเกี่ยว
- ช่วงอายุเหมาะสม
- การตลาด
- จัดอบรมถ่ายทอดความรู้สู่กลุ่มเป้าหมาย
- เมล็ดพันธุ์ดี
- การใช้เมล็ดพันธุ์
- ศัตรูพืช โรคพืช
- ความสะอาด
- สถานที่เก็บ
- การติดต่อพ่อค้าคนกลาง

อำเภอบ้านแหลม : ข้าว RICE

- ๑.คัดเลือกกลุ่มเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย
- ๒.ประชุมชี้แจงโครงการ
- ๓.ฝึกอบรมให้ความรู้
- ๔.คัดเลือกเกษตรกรเพื่อจัดทำแปลงสาธิต
- ๕.ประเมินผล (ก่อน/หลัง) การฝึกอบรมติดตามผลการดำเนินงาน
- ๖.เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

อำเภอบ้านลาด : ข้าว

- ๑.ประชาสัมพันธ์/คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย
- ๒.จัดทำอบรมถ่ายทอดความรู้
- ๓.จัดทำแปลงเรียนรู้/สาธิตเปรียบเทียบ
- ๔.ประเมินผล
- ๕.ขยายผล

อำเภอชะอำ : ข้าว

แนวทาง

- ประชาสัมพันธ์
- ถ่ายทอดความรู้
- ติดตามประเมินผล
- จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกพืช (ข้าว)
- มีแปลงเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติ

อำเภอหนองหญ้าปล้อง : แนวทางการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตสับปะรด

๑. ประชาสัมพันธ์
 - ผ่าน อบต. ให้เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดมาขึ้นทะเบียน
 - เอกสารแผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์
๒. จัดอบรม
 - การปลูกสับปะรดอย่างถูกวิธีตาม GAP
 - การผลิตสับปะรดด้วยการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และปรับปรุงคุณภาพ
๓. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 - กลุ่มผู้ปลูกสับปะรดในพื้นที่แลกเปลี่ยนประสบการณ์เทคนิคการเพาะปลูก

๔. จัดทำแปลงสาธิต

- หาแปลงปลูกสับปะรดที่มีประสิทธิภาพในการผลิต สามารถถ่ายทอดความรู้หรือเป็นวิทยากรให้กับผู้อื่นได้

๕. จัดศึกษาดูงาน

- ไปศึกษาดูงานแปลงสับปะรดที่ประสบความสำเร็จในการทำงานมีการจัดการบริหารที่ดี

สรุปผลการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดย : นายสำเนา จันทร์จวง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
